

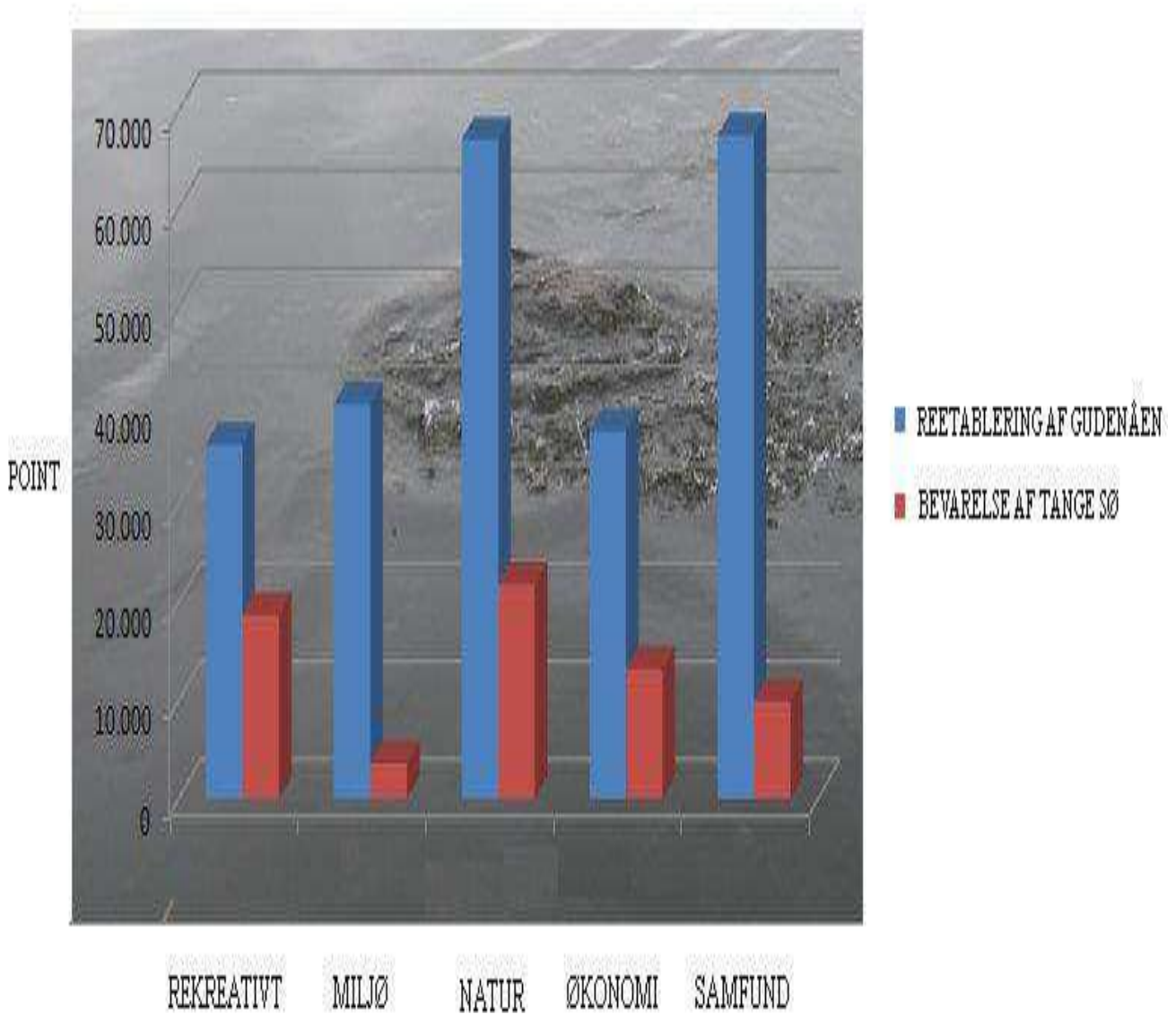
FORETRÆDE FOR FOLKETINGETS MILJØ- OG FØDEVAREUDVALG
ONSDAG DEN 20. NOVEMBER 2019 KL. 13.15
VÆRELSE S-092

V. BESTYRELSEN
LARS VEDSØ
STEEN ULNITS
EVIN BROGAARD

”VI, DER I VOR BARNDOM HAR OPLEVET GUDENÅEN, VIL AFGJORT MENE,
AT SØEN KUN HAR BRAGT OS EN RINGE ERSTATNING
FOR DE SKØNHEDSVÆRDIER,
DEN HAR ØDELAGT”

EN MULTIATTRIBUTMODEL

VURDERINGSOMRÅDER

SWOT MODEL (STRENGTH/WEAKNESS-OPPORTUNITY/THREATS)

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none"> - Vandrammedirektivet opfyldes - Vandremuslingens levevilkår begrænses - Eutrofiering undgås - Smøldød elimineres - Åledød elimineres - Biodiversiteten forøges - Tungmetaller, PAH mv. fjernes - Meropvarmning af Gudenåen undgås - Udslip af klimagasser stoppes - Selvreproducerende laksestamme etableres - Flere tilgængelige gydevandløb kommer til - Bedre levevilkår for truede fuglearter - Insektgrundlaget forbedres - Mængden af fauna og flora øges - Tidligere kildevæld fritlægges igen - Unikt ådalslandskab vinder indpas - Den landskabelige æstetik bedres - Der skabes kontinuitet i åsystemet - Forøgede kommunale og statslige indtægter - Færre vedligeholdelsesudgifter - Princippet om "forureneren betaler" opfyldes - Silkeborgs målsætning om CO₂-fri drift styrkes - Lavere investeringsudgifter (i ft. omløbsløsning) - Dæmningsbrud undgås - En del af kulturhistorien vil igen blive synlig - Endelig (irreversibel) løsning på problemet	<ul style="list-style-type: none"> - Søfugle forsvinder delvist lokalt - Jolle- og motorbådssejladss forsvinder - Søudsigt forsvinder - Tilbageholdelse af kvælstof og fosfor mangler - Søfiskeri forsvinder - En del af kulturlandskabet forsvinder - Lokal veneration for søen
MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none"> - Forøget lakseturisme - Økoturisme - Bedre oplevelser for kanosejlere - Fortidsminder som turistattraktion - Øget beskæftigelse i lokal området - Øget indtjeningspotentiale - Natura2000 areal vil kunne forøges - Området som ny dansk nationalpark - Rekreative muligheder for lokalbefolkningen - Førindustrielt naturområde (istidslandskab) - Forøgelse af de lokale ejendomspriser - Udbygning af Elmuseets aktiviteter - Forskning og formidling - Biavl, insekt "farming" - Branding – "Nordens Costa Rica" - De kommende generationers muligheder øges - Veneration for et unikt naturlandskab skabes	<ul style="list-style-type: none"> - Kortvarige lugtgener lokalt ved reetableringen - (Kortvarigt) prisfald på ejendomme lokalt - Sætningskader - Få overnatningsmuligheder (turisme) - Erstatningskrav Eniig

FORDELE VED NEDLÆGGELSE AF TANGE SØ

1. Miljømæssige fordele

- Mindre organisk materiale – eutrofiering begrænses/undgås
- Mindre kvælstof- og fosforbelastning lokalt i vandsystemet
- Naturlig vandstandsudvikling
- Undgåelse af forhøjede pH værdier i sommerperioden
- Forbedret iltning af vandet
- Fjernelse af tungmetaller over grænseværdierne i søslammet
- Undgåelse af ”tilgroning” af Tange sø ved sedimentsvinding
- Mindskelse af CO₂ udslip med > 50 tons
- Undgåelse af forhøjede vandtemperaturer i Gudenåen

2. Økonomiske fordele

- Stærkt forbedret turismeøkonomi i området
- ”Få” omkostninger ved at nedlægge søen – det billigste alternativ!
- Fordelagtig finansiering af projektet mulig
- Jordprisstigninger i området og bedre forrentning af jordværdier
- Udnyttelse af allerede foretagne investeringer
- Besparelser i Gudenå-kommunerne – Tange sø er en ”dyr” sø
- Eliminering af eksternalitetsomkostninger
- Positiv multiplikatoreffekt – bedre økonomi i lokalområdet
- Kapitalisering - knowhow, demonstrationsprojekt, erhvervsturisme
- Laksefiskeri og ’økoturisme som stærke økonomiske ressourcer

3. Naturmæssige fordele

- Bedre passageforhold for vandrefisken
- Bedre beskyttelse af den kritisk truede ålebestand
- Nye fuglebestande og naturtyper ville fremkomme ved reetablering
- Genetablering af laksens vigtigste gydepladser
- Genskabelse af et stykke unikt natur i Danmark
- Nye gydevandløb opstrøms Tange sø
- Større biodiversitet i området
- Forholdene for fem ”rød-listearter” ved Tangeværket forbedres
- Bedre bekæmpelse af invasive arter som vandremuslingen

Samfundsfordele

- Skabelse af et ”mulighedsrum” for de kommende generationer
- Forbedret beskæftigelse - flere ”grønne” jobs
- Opfyldelse af Vandrammedirektivets bestemmelser
- Koordinering med turistpolitiske målsætninger
- Styrkelse af regeringens miljømålsætninger
- ”Handling i holdning” hvad angår de politiske målsætninger
- Bedre tilpasning til kommende generationers værdier
- Muligheder for nye tiltag som forskning og World of Energy mv.
- Styrkelse af Silkeborg kommunes 2030 CO₂ målsætning
- Silkeborgs ambition som Danmarks ”Outdoor” hovedstad

Rekreative fordele

- Tusindvis af naturinteresserede danskere ville benytte området
- Området ville blive benyttet i et større tidsrum
- Mange flere interesser vil blive tilgodeset
- De fremtidige generationers rekreative interesser ville tilgodeses

REETABLER GUDENÅENS URGAMLE FORLØB

KONSTATERINGER:

GENERELT

- DANMARK HAR DEN LAVESTE ANDEL AF NATURA2000 OMRÅDER I EU
- NATURTILSTANDEN I DE DANSKE SKOVE ER I ”DRAMATISK TILBAGEGANG” IFLG. KU
- DEN DANSKE BIODIVERSITET ER PÅ ET ”ALL TIME LOW”
- FISKE- INSEKT- OG MANGE FUGLEBESTANDE ER UNDER KRAFTIGT PRES
- DER ER UNDER 1% OPRINDELIG NATUR TILBAGE I DANMARK
- 62% AF DANMARKS AREAL ER I DAG LANDBRUGSLAND

SPECIFIKT

- GUDENÅENS ØKOLOGISKE TILSTAND ER I DAG KARAKTERISERET SOM ”RINGE”
- TANGE SØ OG TANGEVÆRKET ER EN VIGTIG ÅRSAG
- DET HAR KOSTET SAMFUNDET DYRT AT BEVARE TANGE SØ
- NATUR OG MILJØ HAR LIDT UNDER TANGE SØ OG TANGEVÆRKET
- VIGTIGE SAMFUNDSMÅLSÆTNINGER BEKÆMPES VIA TANGE SØ OG SPÆRRINGEN
- VANDRAMMEDIREKTIVETS ÅND OG BOGSTAV TILSIDESÆTTES VED AT BIBEHOLDE TANGE SØ

SPECIFIKKE ANBEFALINGER:

- REETABLER GUDENÅENS URGAMLE FORLØB
- HENLÆG OMRÅDET SOM NATURPARK
- ETABLER EN SAMMENHÆNGENDE ORGANISATION
- UDNYT DEN NATUR- OG MILJØBEVIDSTHED, DER EKSISTERER
- PRIORITER NATURARV FREMFOR KULTURARV
- PRIORITER DE KOMMENDE GENERATIONER OG LANGTIDSPERSPEKTIVERNE
- FAKTA FREMFOR FIKTION - LYT TIL EKSPERTER IKKE SNÆVRE SÆRINTERESSER
- SE PÅ KONSEKVENSERNE AF MANGE POSITIVE NATURGENOPRETNINGSPROJEKTER
- MATCH LØSNINGEN MED JERES EGNE NATUR- OG MILJØVISIONER
- GENNEMFØR EVNT. EN EKSPERTHØRING I FOLKETINGET
- ”MAN HAR ET STANDPUNKT TIL MAN TAGER ET NYT”